

РЕШЕНИЕ

№ 15639

гр. София, 28.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 66 СЪСТАВ, в публично заседание на пети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: М.Ш

при участието на секретаря Г.Х
като разгледа докладваното от М.Ш Гражданско дело № 20211110147422 по описа за 2021 година

Производството по делото е образувано по предявени от ***** против **Л. И. В. и М. Г. И.** обективно кумулативно и субективно съединени **искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 430 ТЗ** за признаване за установено, че ответниците дължат на ищеца **солидарно**, както следва: сумата от **10 348,91 лв.**, представляваща главница по договор за текущо потребление от 06.07.2007 г. и анекс от 26.10.2009 г. към него, **ведно със законна лихва** за периода от 13.12.2011 г. до изплащане на вземането, сумата в размер на **1861,39 лв.** – договорна лихва за периода от 30.10.2010 г. до 12.12.2011 г. и сумата от **35 лв.** – заемни такси, за които е издадена заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК от 09.01.2012 г. по гр. д. № **56 148/2011 г.** по описа на СРС, 66 състав.

Бележки по процедурата. Заповедта за незабавно изпълнение е издадена срещу Л. И. В. – кредитополучател, и поръчителя М. Г. И.. Заявител по заявлението е *****. По издадения ИЛ е образувано ИД № 226/2014 г. по описа на ЧСИ *****, рег. № 859, с район на действие СГС. По ИД заповедта за изпълнение е връчена ведно с ПДИ на двете длъжници по реда на чл. 47 ГПК през м. 02.2015 г. След това повторно е връчена ПДИ ведно със заповедта лично на длъжниците на 25.05.2021 г., като са подадени възражения на 08.06.2021 г. Възраженията са върнати като просрочени с определение от 17.01.2022 г. по гр. д. № 56148/2011 г. по описа на СРС, 66 състав, като същото е *отменено* с определение № 3623/20.04.2022 г. по в. ч. гр.д. № 2430/2022 г. по описа на СГС. Следователно възраженията са подадени *в срок*, поради нередовност на връчването през 2015 г. съгласно мотивите на определението на СГС. С разпореждане от 29.06.2021 г. с номер 20148594, връчено на *заявителя* *****, са дадени указания по чл. 415 ГПК. В едномесечния срок е подадена искова молба по чл. 422 ГПК – дата пощ. кл. от 11.08.2021 г., като разписката на Български пощи се намира на л. 54 от заповедното производство. Искът е подаден от *цесионера* „ОТП Факторинг България“

ЕАД поради настъпила след издаване на ЗНИ цесия – на 12.07.2012 г.

Съдът не споделя доводите в отговорите на исковата молба, че цесионерът не може да предяви иска по чл. 422 ГПК, а само цедентът. Ответниците прилагат разширително тълкуване на т. 10 б от Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2013 г., ОСГТК. Сочат, че въпреки че в ТР се сочело, че искът може да бъде предявен и от цесионера, то следвало да се отчете дали не е налице заличен търговец. Подобни мотиви в ТР изобщо не са развити. Посочено е в ТР, че указания по чл. 415 ГПК се дават само и единствено на цедента /известния за съда заявител по заявлението и за целите на заповедното производство единствен сигурен кредитор на вземанията/ и в така започналия да тече едномесечен срок искът по чл. 422 ГПК би могъл да бъде предявен и от цесионера. Изрично е посочено в т. 10 б от ТР, че „прилагането на процесуалните правила за приемство в процеса по чл. 227 ГПК и за прехвърляне на спорното право по чл. 226 ГПК се съобразяват със специалните процесуални предпоставки за съществуването и надлежното упражняване на правото на иск по чл. 422, респ. чл. 415, ал. 1 ГПК“, както и че „в диспозитива на съдебното решение по установителния иск съдът следва да отрази настъпилото правоприемство в страните по издадената заповед за изпълнение“. Допустимо е предявяването на исковите по чл. 422 ГПК от цесионера, както е в случая.

Също така, с определение от 19.06.2023 г. на л. 171 поради преобразуване чрез вливане като ищец отново е **конституирано на осн. чл. 227 ГПК**
„*****“.

По съществуващото на спора. Ищецът твърди, че е сключен договор за текущо потребление от 06.07.2007 г. и анекс от 26.10.2009 г. към него с кредитодател ***** и кредитополучател Л. И. В. и поръчител ответника М. Г. И. съгласно договор за поръчителство от 06.07.2007 г. и от 26.10.2009 г. По силата на договора е предоставен кредит от 11 000 лв., като срокът на договора е до 26.09.2019 г. според анекса. Ответникът не е изпълнил задълженията си по договора и вземанията са обявени за предсрочно изискуеми на осн. чл. 19.2 ОУ и чл. 21 ОУ на 04.01.2011 г. /посочено в извлечението/. Твърди се предсрочната изискуемост да е настъпила „автоматично“ и не е представена покана. С договор за продажба на вземания от 12.07.2012 г. ***** е прехвърлила вземанията на „ОТП Факторинг България“ ЕАД, за което последният е уведомил длъжниците с писма. По силата на преобразуване чрез вливане по ТЗ през 2022 г., в хода на пр-вото, „ОТП Факторинг България“ ЕАД се е вляло в "Банка ДСК" АД, която е кредитор по договора и ищец.

В срока по чл. 131 ГПК е подаден писмен отговор от кредитополучателя Л. И. В.. Ответникът не оспорва да е сключил договора от 2007 г. и да е усвоена отпусната сума; да е приел ОУ на ***** срещу подпис. Не оспорва и да е сключен соченият от ищеца договор за цесия, както и вземанията по договора да са били предмет на този договор и да са прехвърлени на ищеца. Оспорва иска за главница по основание и размер.

Твърди на първо място, че е сключил договора като потребител, поради което е приложим ЗПК /Обн., ДВ, бр. 53 от 30.06.2006 г., в сила от 1.10.2006 г., отм., бр. 18 от 5.03.2010 г./. Съгл. чл. 16, ал. 1 от този закон кредиторът може да прехвърли вземанията си срещу потребителя на друго лице само при условие че договорът за потребителски кредит предвижда такава възможност, а в случая подобна клауза в договора липсва. Вписаната в ОУ клауза на т. 25 /посочено в отговора т. 24, но става дума именно за т. 25 със соченото от ответника съдържание/, в която е предвидено

подобно право за кредитора, ответникът счита за нищожна като неравноправна по арг. от чл. 143, ал. 1, т. 15 ЗЗП / Обн. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.06.2006 г./, който гласял, че неравноправна е клауза, която дава възможност на търговеца или доставчика без съгласието на потребителя да прехвърли правата и задълженията си по договора, когато това може да доведе до намаляване на гаранциите за потребителя. Ответникът счита, че в случая с цедиране на вземането са нарушени правата му, понеже: за длъжника не е безразлично кое лице му е кредитор; ищецът е небанкова институция за разлика от първоначалния кредитор; в договора не е предвидена огледална клауза, по силата на която е допустимо заместване на длъжника по см. на ЗЗД, в полза на длъжника. Ответникът оспорва тази, а и всички клаузи от договора да са индивидуално уговорени. Поради това ответникът намира клаузата на т. 25 ОУ да е нищожна като неравноправна и по арг. от чл. 16, ал. 1 ЗПК, който не допуска цедиране на това вземане, счита договора за цесия за нищожен на осн. чл. 26, ал. 1, пр. 1 ЗЗД – противоречие на императивна норма.

На второ място, сочи, че договорът за кредит също недействителен поради:

- неуведомяване потребителя за всички условия на потребителския кредит преди сключването на договора на осн. чл. 14, ал. 1 вр. чл. 6, ал. 1 ЗПК;
- липса на изискуеми реквизити по чл. 7, т. 6, 7, 9 и 10 ЗПК - годишен процент на разходите по кредита; условията, при които посочените в т. 6 разходи по кредита могат да бъдат променяни; разходите по чл. 21, ал. 2, с изключение на тези, които възникват поради неизпълнение на договора от страна на потребителя; и елементите на общата стойност на кредита, на осн. чл. 14, ал. 1 ЗПК.

Относно второто възражение сочи, че макар клаузи относно ГПР и таксите да се съдържат в ОУ, то съответните клаузи на ОУ /чл. 9.1/ от своя страна са недействителни като неравноправни по см. на ЗЗП, понеже са неясни. Излага също така, че законодателят е пропуснал да предвиди, че подобни уговорки не могат принципно да се съдържат в ОУ, а само в договора. Соци, че ГПР е посочен като процент, но е уточнен в договора начинът на формиране.

На трето място, твърди, че клаузата на чл. 8.1 и чл. 9.3 ОУ относно размера на договорната лихва, уговорена в нефиксиран размер, е неравноправна и нищожна на осн. чл. 143, ал. 2, т. 10 ЗПК /редакция от 2006 г./, според който неравноправна е клауза, която позволява на търговеца или доставчика да променя едностранно условията на договора въз основа на непредвидено в него основание. В тази връзка оспорва в договора да е предвиден и разписан механизъм за промяна на лихвения процент, който да почива на обективни и пазарнообусловени показатели.

На четвърто място, прави възражение за давност, като се позовава на бездействието на кредитора по образуването ИД и липсата на същински действия по ИД, които да прекъсват давността по см. на ТР № 2 от 26.06.2015 г. на ВКС по тълк.д. № 2/2013 г., ОСГТК.

На пето място, оспорва исковете по размер.

В срока по чл. 131 ГПК е подаден писмен отговор от поръчителя М. Г. И.. Ответникът не оспорва да е сключил договора от 2007 г. и да е усвоена отпусната сума; да е приел ОУ на ***** срещу подпис. Не оспорва и да е сключен соченият от ищеца договор за цесия, като вземанията по договора да са били предмет на този договор и да са прехвърлени на ищеца. Не оспорва и да е сключил договор за поръчителство от 06.07.2007 г. и от 26.10.2009 г., по силата на които е станал поръчител на кредитополучател.

Сочи обаче, че от датата на обявяване на предсрочната изискуемост – 04.01.2011 г., до подаване на заявлението на 13.12.2011 г. са изминали повече от 6 месеца. Поддържа изложените от другия ответник възражения.

С молба от 16.02.2023 г., депозирана преди второто с.з. на л. 110 се навеждат нови твърдения за нищожност и унищожаемост. С протоколно определение от 20.02.2023 г. на ответниците са дадени конкретни указания по чл. 101 ГПК да уточнят твърденията си. С молба – становище от 09.03.2023 г. ответниците уточняват част от твърденията си.

С мотивирано определение от 21.03.2023 г. на л. 134 съдът *е приел* за разглеждане следните възражения, сторени след отговора, поради това, че ответниците са потребители:

- ответниците твърдят **анексът** да е нищожен поради противоречие с морала и добрите нрави /чл. 26, ал. 1, пр. 2 ЗЗД/ поради това, че е подписан в ущърб на икономически слабата страна – ответниците.
- ответниците твърдят договорът за **поръчителство** да е нищожен на осн. чл. 26, ал. 2, пр. 1 ЗЗД - поради липса на предмет - във връзка с това, че договорът за кредит и анексът са нищожни.
- ответниците твърдят да е налице анатоцизъм.

Съдът след преценка на събраните по делото доказателства и като съобрази закона, намира следното.

По предявените иски в **тежест на ищеца** е възложено да докаже възникване на правоотношение по договора за банков кредит с твърдяното от ищеца съдържание, в т.ч. относно договорната лихва; настъпване на падежа на задълженията, вкл. като предсрочно изискуеми, вкл. че ответниците са уведомени за настъпилата предсрочна изискуемост; При установяване на горното в тежест на ответника е да докаже, че е изпълнил точно задълженията си по договора.

По възраженията за **нищожност** по ЗПК в **тежест на ищеца** е да докаже: валидност на клаузите, вкл. че лихвеният процент е останал непроменен през периода на изплащане на кредита; че клаузите по договора са индивидуално уговорени; че промяната на възнаградителната лихва е в зависимост от обективни пазарни фактори, които не зависят от волята на ответника и които позволяват както увеличаване на лихвата, така и нейното намаляване при настъпване на съответните пазарни обективни условия; че е налице подробна методология относно вида, тежестта и количествените измерения на ценообразуващите компоненти.

По възраженията за нищожност в тежест на **ответниците** е възложено да докажат възраженията си за нищожност на клаузите; възражението си за давност.

По възраженията за нищожност на анекса поради противоречие с добрите нрави и на договора за поръчителство поради липса на предмет в тежест на **ответниците** е възложено да докажат възраженията си. В тежест на **ищеца** е да докаже, че към момента на сключване на договора за поръчителство същият е бил с възможен /правно или фактически/ предмет.

По възражението за анатоцизъм в тежест на **ответниците** е да докажат твърдението си вкл. че по процесните договори и анекси банката – кредитор е определила и реално начислила лихва върху вече изтекла/падежирала лихва.

С доклада по делото, приет при липса на възражения от страните и допълнен с Определение № 10746 от 21.03.2023 г., е отделено като **безспорно**, че е сключен

договор за текущо потребление от 06.07.2007 г. и анекс от 26.10.2009 г. към него с кредитодател ***** и кредитополучател Л. И. В. и поръчител ответника М. Г. И. съгласно договор за поръчителство от 06.07.2007 г. и от 26.10.2009 г.; че кредитополучателят и поръчителят са сключили/*подписали договорите*; че ответниците са приели ОУ на *****; че по силата на договора е предоставен кредит от 11 000 лв., като срокът на договора е до 26.09.2019 г.; че сумите по кредита са усвоени от Л. И. В.; че с договор от 12.07.2012 г. ***** е прехвърлила вземанията си по процесния договор за кредит, обезпечен с поръчителство, ведно с привилегиите и обезпеченията, на ищеца, като ответниците са надлежно уведомени за това.

Не се спори и че през 2022 г. в хода на пр-вото цесионерът „ОТП Факторинг България“ ЕАД се е влял в "Банка ДСК". Това се установява и от справка в ТР.

Не е спорно, а и се установява от двустранно подписания договор за кредит за текущо потребление от 06.07.2007 г. и ОУ към него, че на ответника Л. И. В. е отпусната сумата от 11 000 лева от ищеца. Предвиден е срок за издължаване от 120 месеца, считано от датата на усвояване на кредита – до 06.07.2007 г., т.е. съгласно първоначалиния погасителен план падежът на последната вноска е бил 06.06.2017 г. Заложени са клаузи, според които кредитът се усвоява и погасява чрез разплащателна сметка № 02/14059211. Стойността на ГПР е 10 процента. Според договора се дължи възнаградителна лихва в размер на 8,95 процента, като според договора тя е формирана от БЛП на банката от 4,69 процента и 4,26 процента – „стандартна надбавка“ /чл. 7/. Кредитът е следвало да се погасява чрез месечни вноски до 30-то число на месеца. Видно от погасителен план към договора кредитополучателят издължава кредита на 120 равни анюитетни вноски по 139,05 лв., последната от които с падеж 06.06.2017 г. В чл. 19.1 ОУ е уговорено, че при забава на плащането на месечната вноска за главница и/или лихва от деня, следващ падежната дата, определена в договора, остатъкът от кредита се олихвява с договорената лихва, увеличена с наказателна надбавка от 10 процента.

Така, договорът за кредит е подписан от Л. И. В. като кредитополучател.

По силата на валиден и неоспорен от външна страна от ответника М. Г. И. договор за поръчителство от 06.07.2007 г. последната се е задължила като поръчител на Л. И. В. да отговаря наред с нея солидарно за всички задължения по кредита. Договорът за поръчителство е от същата дата като договора за кредит и в него е посочен договорът за кредит /описан със страни, заемна сума, срок и лихвени проценти/. Договорът за поръчителство е подписан от М. Г. И., което тя не оспорва. От своя страна договорът за кредит също е подписан от М. Г. И., както и ОУ.

При сключване на анекса от 26.10.2009 г. между кредитодателя и поръчителя М. Г. И. е сключен втори договор за поръчителство, в който отново е посочено, че поръчителството се учредява по процесния договор за кредит, както и по анекса. М. Г. И. е подписала договора за поръчителство от 26.10.2009 г. и е обвързана от него.

Така по силата на учреденото още при сключване на договора поръчителство М. Г. И. отговаря солидарно с Л. И. В. за задълженията по кредита.

Според заключението на ССЧЕ, което съдът напълно кредитира, ответникът е усвоил отпусната сума – преведена е по негова сметка.

Видно от представения по делото Анекс от 26.10.2009 г. към договор за кредит за текущо потребление от 06.07.2007 г. кредитът е реструктуриран. Предвидена е нова

крайна падежна дата – 26.09.2019 г., или 120 месеца от сключване на анекса. Остатъкът от дълга е 11 000 лв., а с анекса са изменени договорната лихва и ГПР – съответно 14,95 процента и 16,48 процента. Възнаградителната лихва е определена по волята на страните в размер на 14,95 процента, равняващи се на 7,44 процента БЛП и стандартна надбавка от 7,51 процента. На същата дата е сключен и договор за поръчителство с ответника М. Г. И.. Съгласно погасителен план към анекса месечната анюитетна вноска възлиза на 177,13 лв.

Общо по кредита ответникът е издължил сумата от 7 712,08 лв., от които 622,12 лв. са чрез капитализация. С тази сума ответникът е погасил част от главницата, част от възнаградителната лихва, наказателни лихви, лихви за забава и такси за управление.

Съгласно чл. 19.2 ОУ кредиторът може да обяви за предсрочно изискуем остатък от кредита при допусната забава за плащане на главница и/или лихва над 90 дни. До пристъпване към събирането на кредита по съдебен ред е предвидено същият да се олихвява с договорения лихвен процент плюс 10 наказателни процентни пункта. Съгласно чл. 20.1 ОУ кредиторът има право да превърне кредита в предсрочно изискуем, ако има неизпълнение на задължение за лихва и/или главница в срок; когато по искане на друг кредитор са предприети действия по принудително изпълнение; ако кредитополучателят е предоставил невярна информация на кредитора преди разрешаването или по време на обслужването на кредита; при нецелево използване на кредита; когато кредитополучателят не осигурява достъп или не оказва съдействие на кредитора при проверки; и при всяко друго неизпълнение на задължения по договора или общите условия, както и в други случаи, предвидени в закона.

По делото се твърди вземанията по договора да са станали изцяло предсрочно изискуеми към момента на подаване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение – 13.12.2011 г. Видно от заключението по счетоводната експертиза последното плащане преди подаване на заявлението е направено на 27.01.2011 г. – за главница и възнаградителна лихва, и на 28.04.2011 г. – за лихва за забава. Предсрочната изискуемост на сумите по кредита се твърди да е обявена на 04.01.2011 г.

Предсрочната изискуемост на кредита не настъпва автоматично с настъпване на предпоставките в договора за кредит за неплащане на вноски по същия. За да настъпи предсрочната изискуемост е необходимо кредиторът да упражни правото си да превърне кредита в предсрочно изискуем с нарочно изявление, което следва да е достигнало до ответниците. Настъпването на предсрочната изискуемост е оставено на преценката на кредитора, следователно трябва да са налице два юридически факта – неизпълнение на задълженията на длъжника и упражняване на правомощието на кредитора да обяви кредита за предсрочно изискуем.

Ищецът не излага твърдения да е упражнил правото да обяви кредита за предсрочно изискуем чрез нарочно изявление до длъжниците, което да е получено от последните, преди подаване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение в съда. Не са представени и доказателства в тази насока. Кредитополучателят е направил последно плащане на 11.06.2009 г. и в чл. 19,2 и чл. 20 ОУ действително е предвидена възможност за обявяване на вземанията за предсрочно изискуеми, но при липса на уведомяване твърдяната от ищеца дата на предсрочната изискуемост 04.01.2011 г. се явява произволно определена.

Следователно не се установява предсрочната изискуемост на кредита. Поради това и възражението на ответника за изтекъл срок по чл. 147 ЗЗД и погасяване на

отговорността му като поръчител за задълженията по процесния договор се явява неоснователно, доколкото срокът не е започвал да тече.

Исковите по чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 415 ГПК за сумите, претендирани от ищеца, обаче следва да бъдат уважени частично. Настъпил е падежът на вземанията в хода на процеса – падеж на последната вноски съгласно погасителния план към анекса от 26.09.2019 г. Съгласно *Тълкувателно решение № 8 от 2.04.2019 г. на ВКС по тълк. д. № 8/2017 г.* то предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск за установяване дължимост на вземане по договор за банков кредит поради предсрочна изискуемост може да бъде уважен за вноските с настъпил падеж към датата на формиране на силата на пресъдено нещо, въпреки, че предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ по чл. 417 ГПК.

Последното задължение по кредита е падежирало на 26.09.2019 г., поради което съдът счита, че всички вземания по кредита са изискуеми – падежът на всички вноски е настъпил поради изтичане на срока на договора в хода на процеса.

Договорът за кредит е сключен през 2007 г. при действието на ЗПК (отм.), Обн., ДВ, бр. 53 от 30.06.2006 г., в сила от 1.10.2006 г., отменен със ЗПК, Обн., ДВ, бр. 18 от 5.03.2010 г., в сила от 12.05.2010 г.

Също така, действал е и ЗЗП, като към момента на сключване на договора е действал ЗЗП ред. ДВ бр. 41 от 22.05.2007 г., а към анекса – ЗЗП ред. бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г.

Ответниците имат качеството на потребители съгл. чл. 5, ал. 2 ЗПК (отм.), а кредитодателят е банка.

Договорът е сключен в изискуемата по чл. 6, ал. 2 ЗПК (отм.) писмена форма. Към момента на подписване не е съществувало сегашното изискване на действащия ЗПК за шрифт на договора не по-малък от 12, а и това изискване е спазено. Договорът съдържа реквизитите, посочени в чл. 7 ЗПК (отм.), поради което съдът счита, че договорът от 06.07.2007 г. отговаря на тогавашните изисквания на закона и е действителен – чл. 14, ал. 1 ЗПК (отм.).

Анексът от 26.10.2009 г. също отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 2 и чл. 7 ЗПК (отм.), както и на изискването за писмена форма на чл. 6, ал. 4 ЗПК (отм.).

Видно е от договор за покупко-продажба на вземания (цесия) от 12.07.2012 г. с цедент „*****“ и цесионер „ОТП Факторинг България“ ЕАД, както и от Приложение № 1 към същия, че вземането на банката към ответниците е прехвърлено на ищеца. Представено по делото е пълномощно, по силата на което цедентът е упълномощил цесионера да уведоми всички длъжници по прехвърлените вземания за извършената цесия.

Видно е от уведомление, адресирано до всеки от ответниците, с идентично съдържание, че е направен опит цесията да бъде съобщена на ответниците, като двете уведомления са останали непотърсени от получателите – писмото до М. И. е върнато на 23.08.2012 г., това до Л. В. – на 27.08.2012 г.

По отношение на възражението на ответниците, че процесната цесия е нищожна, тъй като правото на кредитодателя да прехвърля вземанията си по договора е уредено в ОУ, а не в договора за кредит; и че клаузата на чл. 25 ОУ е неравнопоставна, съдът намира следното.

За неравнопоставния характер на договорна клауза по договор с потребител съдът

следи служебно на основание чл. 7, ал. 3 ГПК. Съгласно чл. 143, ал. 1 ЗЗП неравноправна клауза в договор, сключван с потребител, е уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Посочената клауза от Общите условия не представлява неравноправна клауза по см. на чл. 143, ал. 2, т. 15 ЗЗП, тъй като, приемайки общите условия, потребителят е дал съгласие за прехвърляне на правата и задълженията по договора, като това не е довело до намаляване на гаранциите за потребителя, който има право да упражнява спрямо правоприемниците всички права, които е имал спрямо кредитора. Видно от представените ОУ, кредитополучателят е положил подписа си на всяка страница, с което се съгласил с общите условия и те произвеждат действие спрямо него. Не се доказва цесията да е довела до намаляване на гаранциите за потребителя. Смяната на кредитора по силата на договора за прехвърляне на вземането е закономерна последица и сама по себе си не е състоятелен аргумент в полза на ответниците.

Съгласно трайната съдебна практика при уговарянето на условията по кредита, независимо дали в общите условия или в подписания бланков договор за кредит, трябва да са осигурени ясни и разбираеми за обикновения потребител условия – чл. 147, ал. 1 ЗЗП, с оглед които същият информирано да поеме задълженията си, така че да не е налично значително неравновесие между правата на търговеца и потребителя. В настоящия случай оспорената клауза на общите условия е ясна, разбираема, недвусмислена, като не са налице данни за недобросъвестност на търговеца. Съдът стига до заключението, че не се създава значителна неравнопоставеност между страните, нито се установява, че клаузата е сключена във вреда на потребителя, поради което възражението за нищожност на клаузата е неоснователно.

За пълнота на изложението следва да се отбележи, че с протоколно определение от 19.06.2023 г. съдът е конституирал на основание чл. 227 ГПК „***** - оригиналният кредитодател, като ищец в процеса, като заличава „ОТП Факторинг България“ ЕАД, поради правоприемство чрез вливане.

Поради това и договорът за цесия не е нищожен на осн. чл. 26, ал. 1, пр. 1 ЗЗД – противоречие на императивна норма.

Ответниците навеждат аргументи за недействителност на договора за кредит на основание чл. 14, ал. 1 ЗПК (отм.). Твърдят, че кредитополучателят не е бил уведомен за всички условия на потребителския кредит преди сключването на договора, както и че липсвали задължителните реквизити по чл. 7, т. 6, 7, 9 и 10 ЗПК (отм.).

По отношение на изискването договорът за потребителски кредит да съдържа годишен процент на разходите по кредита, които потребителят трябва да направи, за да издължи кредита, а когато неговото изчисляване не е възможно - годишен лихвен процент и всички разходи, приложими към момента на сключване на договора за кредит – т. 6 на чл. 7 ЗПК (отм.), съдът счита, че ГПР е посочен в договора от 06.07.2007 г., а впоследствие и в анекса от 26.10.2009 г. Видно и от заключението на вещото лице по ССчЕ е, че действителният размер на ГПР по договора е 9.98 % при посочени в договора 10 %, а действителният размер на ГПР по анекса е в размер на 16.47 % при посочени в същия 16.48 %. И в двата случая ГПР включва главницата, възнаградителната лихва и таксите за управление – 9.1 от ОУ. Посочени са и всички компоненти, които се включват при изчисляването на ГПР, ГПР е изрично посочен,

поради което кредиторът не е следвало да посочва и ГЛП. Съдът приема, че изискването на закона е спазено.

Следва да се приеме, че изискването на чл. 7, т. 7 ЗПК (отм.) също е спазено. В чл. 8 от договора е посочено, че ГПР може да бъде изменян при наличие на предпоставките, предвидени в Общите условия. Това препраща към чл. 8.1 от ОУ, в който е посочено, че при промяна на базовия лихвен процент кредиторът определя нов размер на месечната вноска и представя актуализиран погасителен план. Следователно са посочени условията, при които разходите по кредита могат да бъдат променяни. Нарушение на чл. 7, т. 7 от ЗПК (отм.) не е допуснато.

Съдът приема също, че изискванията на чл. 7, т. 9 и 10 ЗПК (отм.) също са спазени. В настоящия казус елементите на общата стойност на кредита са точно, детайлно и ясно посочени в договора. Няма други елементи, включени в стойността на кредита, извън тези, включени при изчисляването на ГПР, които да не са определени в договора. В чл. 21, ал. 2, т. 1 от ЗПК (отм.) изрично е посочено, че при изчисляване на ГПР не се включват разходите, които потребителя трябва да заплати за неизпълнение на задълженията си по договора.

В заключение следва да се приеме, че възражението на ответниците за недействителност на договора за кредит поради неспазване на чл. 14, ал. 1 ЗПК (отм.) е неоснователно.

На следващо място следва да се обсъди възражението на ответниците, че клаузата на чл. 8.1 и чл. 9.3 ОУ относно размера на договорната лихва, уговорена в нефиксиран размер, е неравноправна и нищожна на осн. чл. 143, ал. 2, т. 10 ЗПК /редакция от 2006 г./, според който неравноправна е клауза, която позволява на търговеца или доставчика да променя едностранно условията на договора въз основа на непредвидено в него основание.

Според договора от 2007 г. се дължи възнаградителна лихва в размер на 8,95 процента, като според договора тя е формирана от БЛП на банката от 4,69 процента и 4,26 процента – „стандартна надбавка“ /чл. 7/. Не е уточнено в договора дали стандартната надбавка е фиксирана, но според чл. 7,1 ОУ то надбавката е фиксирана - посочено е, че ако лихвата е плаваща /както е в случая/, то тя се формира от променлив БЛП и надбавка „според договора“. Според ОУ БЛП се изменя съгласно посочени пазарни индекси /чл. 9,3 ОУ/, но те не са съпоставени в конкретна формула, а само са изброени, липсват коефициенти на тежест и *математически обуславености*. Според анекса от 26.10.2009 г. възнаградителната лихва е определена по волята на страните в размер на 14.95 процента, равняващи се на 7,44 процента БЛП и стандартна надбавка

от 7,51 процента. [Двезична версия на документа: BG - EN](#)

От събраните доказателства е видно, че размерът на възнаградителната лихва първоначално е бил 8.95 процента, а впоследствие с анекса е станал 14.95 процента, след което и до датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение – 13.12.2011 г., същият не е изменян. Според отговор на въпрос № 13 от ССЧЕ след сключване на договора до датата на сключване на анекса 26.10.2009 г. лихвеният се процент е увеличаван от кредитора и е стигнал до стойност от 15,20 процента. След дата 26.10.2009 г. лихвеният процент е замръзнал на уговорената в анекса стойност 14,95 процента, т.е. въпреки предвиденото в договора банката не го е

изменяла. В този смисъл е и заключението на ССЧЕ, което съдът напълно кредитира – след промяната с анекса възнаградителната лихва е останала непроменена /въпрос № 14/.

Съгласно трайната съдебна практика на ВКС една договорна клауза е неравноправна при наличието на следните предпоставки: 1) клаузата да не е индивидуално уговорена; 2) да е сключена в нарушение на принципа на добросъвестността; 3) да създава значителна неравнопоставеност между страните относно правата и задълженията - съществено и необосновано несъответствие между правата и задълженията на страните; 4) да е сключена във вреда на потребителя. Основният критерий за приложимост на изключението по чл. 144, ал. 3, т. 1 от ЗЗП е изменението на цената да се дължи на външни обективни причини, които не зависят от търговеца, а са породени от въздействието на свободния пазар и/или от държавния регулатор, тъй като само тогава търговецът не може да се счита за недобросъвестен по смисъла на общата дефиниция за неравноправна клауза, съдържаща се в чл. 143 ЗЗП, доколкото увеличението на престацията, макар и едностранно, не зависи пряко от неговата воля.

За да се прецени дали конкретните договорни клаузи отговарят на този критерий за изключване на общия принцип, въведен с чл. 143 ЗЗП, те трябва да бъдат формулирани по ясен и недвусмислен начин, както и потребителят предварително да е получил достатъчно конкретна информация как търговецът може едностранно да промени цената, за да може на свой ред да реагира по най-уместния начин. Уговорката в договор за банков кредит, предвиждаща възможност на банката за едностранна промяна на договорения лихвен процент въз основа на непредвидено в самия договор основание и когато такова договорено изменение не е свързано с обективни обстоятелства, които са извън контрола на доставчика на услугата, е неравноправна с оглед общата дефиниция на чл. 143 ЗЗП.

Ищецът не успя да докаже, че промяната на лихвения процент зависи от обективни пазарни фактори, които не зависят от волята на ответника.

Посочените клаузи не са индивидуално уговорени и кредитополучателят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, поради което те не попадат в изключението на чл. 144, ал. 3, т. 1 ЗЗП.

Посочването на стойностите на LEONIA, EURIBOR, LIBOR като обективен пазарен индекс не може да компенсира абстрактно предвидените в текста на договора субективни фактори за промяна на годишния лихвен процент, поради което уговорките относно начина на формиране на годишния лихвен процент покриват признаците на чл. 143, ал. 1, т. 10 ЗЗП (Обн. ДВ. бр. 99 от 9 Декември 2005 г.) в приложимата редакция.

По изложените съображения следва да се приеме, че чл. 9.3 от ОУ, предвиждаща, че банката има право да определя периодично базовия лихвен процент, е нищожна на основание чл. 146, ал. 1, вр. чл. 143, ал. 2, т. 10 от ЗЗП /в редакцията към датата на сключване на процесния договор/.

Клаузата на чл. 8,1 от ОУ също е нищожна на това основание, понеже тя е тясно свързана с клаузата на чл. 9.3 от ОУ и предвижда едностранно изменение на лихвения процент, за което /както се посочи/ липсва формула и съпоставяне на примерно посочените пазарни индекси.

Следва обаче да се отбележи обаче, че размерът на възнаградителната лихва е определен на два пъти с *изрично съгласие* между страните – с договора от 06.07.2007 г. и с анекса от 26.10.2009 г. Видно и от заключението по ССЧЕ е, че след двустранното изменение на размера на лихвата с анекса същата не е била променяна за целия период на договора – нито двустранно, нито едностранно. Съгласно заключението ГЛП е увеличен неколkokратно за периода от 06.07.2007 г. до 26.10.2009 г. от 8.95 % до 15.20 %.

Предвид недействителността на клаузата за едностранна промяна на лихвения процент от страна на банката дължимата лихва следва да бъде в размер на 8,95 процента за периода от 06.07.2007 г. до 26.10.2009 г., а впоследствие с анекса – 14,95 процента.

По отношение на възражението за изтекла погасителна давност съдът намира следното.

Съгласно т. 9 от *ТР от 18.06.2014 г. на ОСГТК по тълк. д. № 4/2013 г.* „С разпоредбата на чл. 422, ал. 1 ГПК, според която искът за установяване съществуване на вземането се смята предявен от момента на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, е създадено изключение от общото правило, че искът се счита за предявен от постъпване на исковата молба в съда съгласно чл. 125 ГПК. Законодателното разрешение е в интерес на кредитора, тъй като свързва настъпването последиците от предявяване на иска с момент, предхождащ упражненото материално право с подаване на искова молба. Материалноправните последици се изразяват в прекъсване течението на погасителната и придобивната давност, спиране течението на давността, право на законни лихви и на добиви от вещта.“. В случая заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение е подадено на 13.12.2011 г., от когато и следва давността да се счита за спряна за периода на висящност на процеса. Поради тези съображения възражението за изтекла погасителна давност на ответниците е неоснователно.

Съгласно разясненията, дадени в *Тълкувателно решение № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС* добрите нрави са неписани и несистематизирани морални правила без конкретика, но които изхождайки от принципа за справедливост, са общоприети в обществото и субектите на правото следва да се ръководят от тях. Въпреки тяхната абстрактност, законът им е придал правно значение, тъй като правната последица от тяхното нарушаване е приравнена с тази на противоречието на договора със закона – чл. 26, ал. 1 ЗЗД.

Възнаградителната лихва е цена за предоставеното ползване на заетата сума. Трайната практика на ВКС приема, че клаузата за заплащане на възнаградителна лихва противоречи на добрите нрави, когато надвишава *три пъти* размера на законната лихва за забава по отношение на необезпечените кредити. Към момента на сключване на процесния анекс – 26.10.2009 г. размерът на законната лихва по просрочени парични задължения, определен по реда на чл. 1, ал. 1 от ПМС № 72/08.04.1994 г. (отм., бр. 42 от 5.06.2012 г., в сила от 1.07.2012 г.), е 10 %. Следователно максималният размер, до който може да бъде уговорена възнаградителна лихва, е 30 %. В случая, уговореният лихвен процент с анекса е 14.95 %, поради което съдът намира, че уговореният с анекса лихвен процент не противоречи на добрите нрави и морала, поради което възражението на ответниците за нищожност на анекса от 26.10.2009 г. поради противоречие с морала и добрите нрави е неоснователно.

Предвид действителността на договор за текущо потребление от 06.07.2007 г. и

анекс към последния от 26.10.2009 г. възражението на ответниците за нищожност на договор за поръчителство от 26.10.2009 г. поради липса на предмет се явява неоснователно.

В тежест на ответниците е възложено да докажат по възражението си за анатоцизъм, че с анекса ищецът е включил към главницата просрочени задължения за лихва. Същите не са ангажирали доказателства в подкрепа на твърденията си, а от представения по делото доказателствен материал не се установява ищецът да е начислил лихви върху просрочени задължения за лихва, поради което възражението на ответниците следва да бъде оставено без уважение.

Ответниците правят възражение относно размера на претендираните вземания.

Според приетото по делото и кредитирано заключение по ССЧЕ /отговор на въпрос № 6/ размерът на непогасените вземания на ищеца спрямо ответниците към момента на подаване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение, отчитайки недействителността на клаузата за едностранна промяна на лихвения процент от страна на банката и размери на възнаградителната лихва съответно 8,95 процента за периода от 06.07.2007 г. до 26.10.2009 г. и 14,95 процента за периода след 26.10.2009 г., е както следва:

- неплатен остатък по редовна главница в размер на 8 342,22 лв.;
- неплатени просрочени вноски за главница за периода от 30.03.2011 г. до 30.11.2011 г. в размер на 419,89 лв.;
- непогасена редовна лихва за периода от 30.04.2011 г. до 13.12.2011 г. в размер на 897,89 лв.;
- неплатени такси за управление в размер на 35 лв. за 30.09.2011 г.

В заключение исковете на ищеца следва да се уважат както следва:

- за сумата от **8 762,09 лв.** /=8 342,22 лв. +419,89 лв./, представляваща дължима главница по договор за текущо потребление от 06.07.2007 г. и анекс към последния от 26.10.2009 г., като за горницата до претендираните 10 348,91 лв. искът следва да се отхвърли;
- за сумата от **897,89 лв.**, представляваща непогасена редовна лихва за периода до подаване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение на 13.12.2011 г., като за горницата до претендираните 1 861,39 лв. искът следва да се отхвърли;
- за сумата от **35 лв.**, представляваща неплатени такси за управление за 30.09.2011 г.

Съгласно разпоредбата на чл. 141, ал. 1 ЗЗД поръчителят е солидарно задължен с главния длъжник, следователно в настоящия случай същият дължи онова, за което се е задължил кредитополучателят, предвид направеното искане от ищеца за установяване, че ответниците дължат солидарно.

При този изход се дължат разноски и на двете страни на основание чл. 78, ал. 1 и 3 ГПК.

Ищецът е сторил разноски в размер на 1367,24 лв. – 258,24 лв. за държавна такса в заповедното производство, 1109 лв. за депозит за ССЧЕ. Съдът определя юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лв. Съобразно уважената част от исковете следва да му се възстановят **1240,83 лв.**

Ответниците са сторили разноси в размер на 529 лв. – за депозит за ССЧЕ. Съобразно отхвърлената част от исковете следва да им се възстановят **110,17 лв.**

Съдът констатира, че не е заплатена държавна такса в исковото производство. Дължимата сума е в размер на 231,57 лв. В зависимост от уважената, съответно отхвърлената част от исковете ищецът следва да заплати по сметка на съда сумата от **48,24 лв.**, а ответниците – **183,33 лв.**

Водим от горното съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявените от „***** ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, **против** Л. И. В. с ЕГН: ***** и адрес: гр. София, кв. „Бенковски“, ул. „Бодра смяна“ № 1, вх. А, ет. 2, ап. 4, и М. Г. И. с ЕГН ***** и адрес: гр. София, ж.к. „Хаджи Димитър“, бл. 116, вх. А, ет. 3, ап. 7, **искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 430 ТЗ**, че ответниците дължат **солидарно** на ищеца суми както следва:

- **8 762,09 лв.**, представляваща дължима главница по договор за текущо потребление от 06.07.2007 г. и анекс към последния от 26.10.2009 г., като **ОТХВЪРЛЯ** иска за горницата до претендираните 10 348,91 лв.;
- **897,89 лв.**, представляваща непогасена редовна лихва за периода от 30.10.2010 г. до 12.12.2011 г., като **ОТХВЪРЛЯ** иска за горницата до претендираните 1 861,39 лв.;
- **35 лв.**, представляваща неплатени такси за управление за 30.09.2011 г.,

ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за незабавно изпълнение – 13.12.2011 г., до окончателното изплащане на сумите, за които е издадена заповед за изпълнение от 09.01.2012 г. по ч.гр.д. № **56 147/2011** г. по описа на СРС, 66 състав.

ОСЪЖДА Л. И. В. с ЕГН: ***** и адрес: гр. София, кв. „Бенковски“, ул. „Бодра смяна“ № 1, вх. А, ет. 2, ап. 4, и М. Г. И. с ЕГН ***** и адрес: гр. София, ж.к. „Хаджи Димитър“, бл. 116, вх. А, ет. 3, ап. 7, **да заплатят на** „***** ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, на основание **чл. 78, ал. 1 ГПК** сумата от **1 240,83 лв.**, представляваща разноси пред настоящата инстанция и по заповедното производство.

ОСЪЖДА „***** ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, **да заплати на** Л. И. В. с ЕГН: ***** и адрес: гр. София, кв. „Бенковски“, ул. „Бодра смяна“ № 1, вх. А, ет. 2, ап. 4, и М. Г. И. с ЕГН ***** и адрес: гр. София, ж.к. „Хаджи Димитър“, бл. 116, вх. А, ет. 3, ап. 7, на основание **чл. 78, ал. 3 ГПК** сумата от **110,17 лв.**, представляваща разноси пред настоящата инстанция.

ОСЪЖДА Л. И. В. с ЕГН: ***** и адрес: гр. София, кв. „Бенковски“, ул. „Бодра

смяна“ № 1, вх. А, ет. 2, ап. 4, и М. Г. И. с ЕГН ***** и адрес: гр. София, ж.к. „Хаджи Димитър“, бл. 116, вх. А, ет. 3, ап. 7, да заплатят по сметка на СРС сумата от **183,33 лв.** на основание чл. 77 ГПК, представляваща държавна такса в настоящото производство.

ОСЪЖДА „***** ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, да заплати по сметка на СРС сумата от **48,24 лв.** на основание чл. 77 ГПК, представляваща държавна такса.

Съдия при Софийски районен съд: _____